

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGELTLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Helyben.		Vidékre küldve:		Főszerkesztő: BENEDEK IÁNOS.	Hirdetési díjak:
Egy évre . . . 10	kor. — fill.	Egy évre . . . 18	kor. — fill.	Felelős szerkesztő: H. MÓRICZ PÁL.	Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden számon 4 fillér.
Fél évre . . . 5	—	Fél évre . . . 8	—	Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.	
Negyed évre . . . 2	50	Negyed évre . . . 4	—		
Egy órára . . . 1	—	Egy órára . . . 1	70		
Egyesszám ára 4 fillér.					

Betegség és nyugdíj.

Magyarországon 2 milliónál többre megy a kereskedő, az iparososztály kötelékéhez tartozók száma s ennek daczára eddigelé nem találták meg azt a módozatot, amely mellett a kötelékhez tartozók jövője biztosítható volna. Sem a betegség, sem a munkaképtelenség esetére nincsenek még olyan intézkedéseink, amelyek a humanizmusnak teljesen megfelelnek s a méltányosság és jog szempontjából a bírálatot kiállhatnák.

A társadalom eme leghasznosabb, de szerencsétlenül járt tagjai jórészt alamizsnákból, mások kegyelmének igénybe vételével kénytelenek tengetni életüket s gyakran ki vannak téve nem csak a megaláztatásnak, hanem az önmeghasonlásnak is. Mindezeket segíteni kell. Reformálni kell első sorban a betegsegélyező intézmény szervezetét olyformán, hogy a társadalom szociális nyugalmát biztosítsa. A betegsegélyezés intézményének eredménye sehol sem felelt meg a hozzáfűzött várakozásoknak, mert patriarkális rendszerrel léptették életbe, amely csak klikket, kottériákat teremtett s a vezéremberek atyafiai hivatalkát szolgáltatott. A kezelés is sok kívánnivalót hagyott fenn s olyan drága volt, hogy

a munkabérijárulékok évi összege a betegek orvoslására és segélyezésére távolról sem volt elegendő. De hogy is volna elég, mikor a kezelés maga fölemésztette az évi bevételek kétharmadát. Csodálatos-e, ha ilyen körülmények között a betegsegélyező egyesületek a szociálisták melegágyaivá válnak.

Reformról levén szó, nem kellene feledni, hogy manapság nemcsak a munkásosztálynak kell küzdenie a nyomorral, hanem a kisiparosok, kereskedők és mezőgazdák igen nagy részének is, mert ezek között számtalanok vannak olyanok, a kiknek egzisztenciája még kevésbé van biztosítva, mint a munkásoké. S e mellett azokról a vállalkozókról sem volna szabad megfeledkezni, a kik munkásaik beteg járulékaik czimén évente nagyobb összegeket fizetnek be a segélypénztárakba s tönkremenésük, munkaképtelenségük esetén e befizetésekből nyomoruk enyhítésére mit sem kapnak. Ez mindenestre anomália, amelyen segíteni kell. E segítségnek két módja van. Vagy kezébe veszi maga az állam az egész segélyezési és nyugdíjügyet s éppugy, mint a saját hivatalnokainak, biztosítja az ipari és keresk. főnökök, vállalkozók, ujságírók, munkások stb. végnapjait és betegsegélyezését, vagy kezébe

adja ezt a gondoskodást egy társadalmi uton létrehozandó országos szervezetnek, a melynél a nepotizmus helyett a humanizmus követelményei érvényesülnének. Miért ne lehetne keresztül vinni, hogy az adófizető a reá kivetett adóhoz képest fizetné a nyugdíj és betegs. járulékát az állampénztárba, ahol a befolyó díjak és járulékok nem kallódnának el s a kezelés sem kerülne túl sokba. Hiszen annyi formája van ennek a nyugdíjbiztosításnak és betegsegélyezésnek, hogy e helyütt nem is volna czélszerű a sok közül ezt, vagy amant ajánlanunk.

Kötelességet teljesítünk, a midőn ezeket a dolgokat, a melyekről igazi szociálpolitikusaink már régen gondolkoznak, szőnyegre hozzuk. Ha jól tudjuk, az Országos Iparegyesület a napokban foglalkozik majd behatóbban ezzel az égető kérdéssel. Ettől a tettelettől mindenesetre konkrét javaslatot várunk, valamint elvárjuk ezután a kormánytól is, hogy az alaposan megvizsgált javaslatban jelzendő reformokat általánosítsa, illetve, hogy a betegsegélyezés és nyugdíj kérdését országosan és minden rászoruló polgárra nézve egyenlő méltányossággal rendezze.

„Ne sirj, ne sirj, Kossuth Lajos . . .“

E gyönyörű nóta keletkezéséről Hegedűs Pál a többek között a következőket írja:

1895. tavaszán a fővárosi és a vidéki sajtóban nagy vita folyt a remek műnépdal keletkezésének oka, körülményeiről, anélkül, hogy véglegesen tisztázni tudtak volna. Ez arra késztetett, hogy magához a szerzőhöz, Lányi Ernő, az egeri székesegyház híres karnagyához forduljak, a ki a kérdés tisztázásához minden esetre a legilletékesebb fölvilágosításokat adhatta.

De nemcsak a vita késztetett erre.

Ha már nem ismerjük a főúton, a tászkor, kukoricza-fosztáskort a szüret idején vagy lakadalmokon és más alkalmakkor szünetelő ezer meg ezer népdal szerzőit és keletkezésük körülményeit, ami pedig népszociológiai szempontokból igazán érdekes és tanulságos volna, tisztázzuk legalább addig, míg könnyen megtehető, az olyan műnépdalok keletkezését, melyeket most kezd tanulni a nép és melyek idővel azért is becsesek lesznek, mivel a magyar nemzet

érzelmeinek és hangulatának voltak a kifejezői valamely korszakban.

Semmi kétség, hogy a „Ne sirj, ne sirj Kossuth Lajos“ ezek közül való. Századok fognak elmúlni és ez a dal mindig visszhangot fog kelteni minden magyar szívében, meg fogja rezegtetni sok emberöltő szívének a hurjait, akár a Rákóczy-induló, a Kossuth-nóta, a Szózat vagy a Hymnus.

De lássuk már most, hogyan és hol, minő benyomások alatt keletkezett és hogyan terjed el ez a paratlan szépségű, minden igaz magyart mindenkor mélyen megindító nóta.

A fővárosi Hazánk 1895. márczius 30-ikán megjelent számában azt írta, hogy a dal a budapesti Pannónia-kávéházban született meg. Ezzel szemben a miskolczi Szabadság április 10-iki számának a tárczájában Ruttkay Menyhért, miskolczi zene tanár és orgonista, Miskolcznak követelte a dicsőséget.

Mindkettőnek igaza van — mondta Lányi Ernő, mikor e két állítást előtte felémleltem. Igaz — ugymond — hogy a szöveget és a dallamot Budapesten, a Pannónia-kávéházban komponáltam; az is igaz; hogy a szövegen sógorom, Dombay Mihály,

aki akkor a szini akadémia növendéke volt, simitott egyetmást. A dal születésének a helye tehát kétségtelenül a budapesti Pannónia-kávéház. De a dal Budapesten nem énekelték, hanem először csakugyan Miskolcson, a Tüzoltó kávéházban énekelte Ruttkay Menyhért, akinek messze földön híres, gyönyörű tenorhangja van.

Az egymásnak látszólag ellenmondó állítást így egyeztettem össze Lányi: A dal tehát Budapesten született, de Miskolcson került a nyilvánosság elé és onnan indult országhódító útjára. Hogy ezt az utat oly dicsőségesen és gyorsan járta meg, abban nagy része van Ruttkay Menyhért ritka tenorhangjának.

A hely kérdése ezek után teljesen tisztázottnak tekinthető. De van még sok más dolog, mely e dal sorsára és ezzel kapcsolatban zeneirodalmi viszonyainkra vet világgosságot. Egy füst alatt elmondom ezeket is, mert a híres zeneszerzőt és művészt is jellemzi.

A Hazánk egyebek közt azt állította, hogy Lányi a Pannónia-kávéházban „várakozó állapotában jött arra a gondolatra, hogy megpróbálja régi eszményének a megvalósítását, azaz, megkísérel egy olyan ma-

Magyarhon szívében.

(Debreczen és a Hortobágy leírása, az angol gazdák látogatása alkalmából.)

Irta: **P. B. Mure Makaulay.**

II.

Tizenket órákor ebédhez hívtak bennünket. Teljesen angol ízlésű ételeket ettünk, nem volt sem töltött kaposzta, sem sült szalonna. Csupa magyar és főleg helybeli borokat ittunk, Fehér borok voltak túlnyomóan. Az ebéd alatt mindkét nyelven több beszéd hangzott el, különösen kiemelték a szónokok az angol családi élet szépségeit, mint a milyet egy külföldi népnél sem tapasztaltak. Egy tulbuzgó ujságíró az angolokat üdvözölve úgy találta, hogy az angolok visszaadják Magyarhonnak a számüzött Kossuthnak ötven év előtti angolországi látogatását. Többen beszéltek a nagyobb gabona kivitel lehetőségéről és egy gentlemann az asztalon levő szivarok és a megszemlélt dohány termékek látása által ösztönözöttetve úgy nyilatkozott, hogy az Amerikával folytatott dohányhárcz miatt Anglia hiányt szenvedne, bátran és előnyére fordulhatna Magyarországhoz dohány szükségletét kielégítő. A magyar szivarok igen finomak és olcsók, a magyarföld igen alkalmas a dohánytermelésre és Anglia előnyösen szerezhetné be innen dohányszükségletét. A beszédek kedvesek voltak.

A vendéglátás bámulatos. Az intézet, a telep, és a látni valók érdekesek és tanulságosak voltak, de legnagyobbszőrűbb volt, mikor az összes angolok az igazgatónak ezekért köszönetük kifejezése alkalmából 3 szoros „Hurra”-ba törtek ki.

Miután neveinket a vendégkönyvbe beírtuk és a nemzeti kuglijátékban résztvettünk, újra kocsiba ültünk és bámultuk az ötös fogat hajtásának néhány ügyes fogását. Debreczenbe 3 órákor érkezünk és megnéztük a nagy gözmalmot. — Ezen malom lisztje a legfinomabb minőségű és bármely éghajlat alá küldve megtartja eredeti erejét és ízét. Sok lisztet szállítanak Londonba és Glasgowba.

Az épület óriási méretű, talán gazdaságilag tulságos nagy helyen építve, de a legkéleltesebben felszerelve. Innen az utcán összegyűlt tömeg eljenzése közt a város másik végén levő szőlőtelep megtekintésére hajtattunk. Ez egy 250 hold területű többnyire homokos talaju terület.

gyar dalt komponálni, mely több legyen a közönséges magyar dalnál és még se legyen himnuszszerű.”

Ez igen szépen van kikerekítve és csak az a kár, hogy semmi sem igaz belőle, mert Lányi ilyféle aesthetikai receptek szerint sem nem tud, sem nem akar, sem nem szokott, de nem is fog dolgozni. Ő is, akár Dankó Pista, dallal van tele és a viszonyokból, közvetlen benyomásokból meríti ihletét. A Ne sirj, ne sirj, Kossuth Lajos is egy pillanat ihletességének köszöni életét.

A modern kritikuskokat, kivált a Taine módszerre esküvöket, kik a művészelkek minden porozikáját ellenőrizni iparkodnak, de alkotni semmit sem tudnak, de talán másokat is érdekelni fog, hogy minő külső körülmény volt közvetlen szülője Lányi azon hangulatának, melyből e remek dala fakadt. Érdekes ez azért is, mert bepillantást enged abba a műhelybe, a honnét ez a gyönyörű dal Minervaként kipattant: Lányi mélyérzelmű kedélyvilágába.

Ez a körülmény Kossuth Lajos egyik levelének az olvasása volt. Hogy melyik

mely hét év előtt még teljesen terméketlen pusztaság volt. A homokos talaj nagyon alkalmas gyöngyöző bort adó szőlőtermesztésére. Ötös fogatokból álló kocsik soraink ki és be szaladgáltak a telep különböző utait és végre a főépület elé vittek bennünket. — Itt egy csomó paraszt mulatott. Egyeseket lefényképeztek, más részüket csak nehezen lehetett ugyanezen ördögösség kiállítására kényszeríteni.

6 órákor egy nagy szinben ozsonnát találtak elénk. A szin felvált zöld galyakkal ékesítve, egész hosszában kifeszített gyöngyvirág füzér is díszítette. Innét hallottunk szónoklatokat. Felhangzott a szabadság dicsérete és Kossuth nevét nem egyszer lehetett hallani. Erdekes, hogy Magyarország Magna Chartája 7 évvel előzte meg Angolországét. Egy vízzel kocczintó bornemissza angol ügyes tószjtját így fejezte be „ha nekünk otthon ilyen borunk teremne és más szesz italunk nem volna, úgy semmi szükség sem lenne az ilyen magamfajtaju emberekre.”

Étkezés alatt cigánybanda játszott, szép csárdásokat (ez a magyar tánczene.) és szomorú, lágy hangnemben irt lassúkat. — last but not least — az „Angol Himnusz”!

A lakoma végén, a parasztok eljártak festőies tánczokat, melyben sok angol is részt vett. 8 órákor visszatértünk Debreczenbe s a Casinó helyiségében teáztunk zene mellett. Itt is cigányok játszottak vonós hangszerekkel és a magyar eredetű czimbalmon. Gyakran csak a banda feje a primás tud kótát olvasni, a többi hallásból tanul, és egyszeri hallás nekik tökéletesen elég.

Az angol operette zene egész közönséges. Minden este hallható a kávéházban a San-Toy a Gesha stb. dalai. Ha valaki énekelni kezd, a cigányok megváltoztatják a hangnemet és az éneklőhöz alkalmazkodva játszanak tovább. Az az érzés, a melylyel játszanak, bámulatra méltó. A zene benne van a magyar nép természetében. Ha néhány paraszt össze jön zene mellett, egyik másik biztosan énekel és nehéz csizmájukban is tánczra perdülnek. Vendégszeretük példabeszédszerű. Minden idegennel barátságos. A legjobb dolgait adja elé és elég jutalma, ha látja, hogy ezzel örömet szerzett. — Debreczenben az egész angol csapat fejedelmi fogadtatásban részesült s mindezt a város rendezte és fizette.

volt az a levél, azt ma már Lányi sem tudja, de annak a levélnek a tartalma szülte a hangulatot, vagyis: Kossuth Lajos eszméinek a befolyása alatt keletkezett a daltam és a szöveg is.

Eredeti címe „Tavaszmúlt” volt. Mint a kolozsvári Nemzeti Színház karnagya, e czimmal írta át más hárommal (Elmennék én, de nem tudom hova, Hejh, menyecske és Peng a kasza . . .) férfikarra és az átíratot a Miskolczi Dalárdának ajánlotta, mely a Miskolcson tartott országos dalártnepélyen óriási tetszést aratva mutatta be nagyobb közönség előtt, a miből azonban semmikép se következtethető, hogy a dalt a Miskolczi Dalárda énekelte először. Először a Kolozsvári Dalkör énekelte Kolozsvárt a Nemzeti Színházban, Lányinak, mint karnagyának a jutalomjátékan.

Kossuth Lajos halála után a dal szövegét módosítani kellett és a módosított szöveg Párvy Sándor, egri kanonok műve.

Másnap reggel 1/2 6 órákor az állomásnál összegyűlvél első osztályú különvonaton a Hortobágyra mentünk. Utunk sövénnyel övezett falu mellett vezetett el. A házak nádfedelűek, a falu közepén áll a templom melynek fehérre meszelt magas tornya mérföldekre látszik. Temetőt is láttunk. Ezek fákkal és füvel vannak benövesztve. Egyes helyeken sarkövek, más helyen fakeresztek jelölik a sírokat. — Széleit pedig mély árok keríti.

8 óra után érkezünk a Hortobágyra és reggelizni a régi fogadóba, a „csardaba” mentünk.

A Hortobágy egy 70,000 holdból álló óriási síkság, Debreczen polgárainak tulajdona. Itt legelésznek a lovak marhák, disznók és juhok. Több mint 6000 ló, 18,000 szarvasmarha 600 bika és 20,000 juh van rajta. Szazadok óta közvagyon. Minden polgárnak joga van bizonyos szamu jószágot küldeni ki s nem kell fizetnie csak a rávigyázásért, az őrzésért és etetésért. Sehol a látótér hegy nem szakítja meg. Egy teljes sík, csak néhány domb látható, a nép hit szerint ezek hősöknek sírdombjai. Régen az volt a szokás, hogy a holttestnek lábát egy karóhoz erősítették és addig hordták földet reá, míg teljesen el volt fedve. Ily szertartások sok viszálylyal jártak, ezek néha a dühöngésig fokozódtak és az emberek egymást öldökölték. Lovakat is leölték ilyenkor és ezeknek vére is áztatta a halmokat. Ez mindesak nép hit, de aombok állnak és szymetrikus elhelyeződésük a nagy síkon, különösnek lászó létezésük inkább arra vallanak, hogy emderi kéznek és nem a természetnek munkái.

Az amerikai pánszláv merénylet.

(A clevelandi Kossuth-szobor ellen.)

A clevelandi „Magyar Hirmondó” megérkezett a tengerentúlról. Közli az amerikai Kossuth-szobor alkotójának, Tóth András mesternek is a fényképét; de fölháborító híreket is közöl a clevelandi tótok viselkedéséről is, a kik tényleg elkövettek a merényletet Kossuth emléke ellen és tiltakoztak a polgármesternél, hogy a szobrot ne állítsák fel a forgalmas Public-Square-on, mert azt hazudták az orozatlan czudarok, hogy Kossuth „opressor”, népek elnyomója és zsarnoka volt.

A clevelandi magyarok nagyon természetesen nem nézték összedugott kézzel a tótok arezátlanságát, népgyűlést hívtak össze. Küldöttségileg voltak a clevelandi polgármesternél és Salen urnál, a közmunkák igazgatójánál, a kik megnyugtatták a magyar bizottsági tagokat, sőt a közmunkák igazgatója jóakarátát azzal is bebizonyította, hogy kiment a Public Square-ra Perczel Lajos biz. elnökkel, tisz. Csutoros Elekkel és a bizottság több más tagjával egy a városi főmérnökkel és Carabeli kőfaragóval, a szobor alapzatának építőjével és pontosan megállapítva a szobor helyét, megadta az engedélyt, hogy ott megkezdjék az alapozási munkálatokat. És ezen négy czölöppel megjelölt helyen már is megtették az első ásóvágásokat, így tényleg megkezdették a szobor építés munkáját. Az első ásóvágást Böhm Károly plébános és Csutoros Elek ev. ref. lelkész együttesen tették.

A clevelandi polgármester maga is részt vesz illetőleg részt vett a magyarok népgyűlésén. A clevelandi magyarok azt is elhatározták, hogy ha az orozatlanul aljas merényléte sikerül a tótságnak és a Public

Square-on nem állíthatnák fel a Kossuth-szobrot, akkor azt egyáltalán nem is állítják fel Clevelandban, hanem felajánlják Roosevelt köztársasági elnök urnak, a ki gondoskodik a népszabadság apostola szobrának méltó helyen való elhelyezéséről.

Érdekes, hogy a clevelandi lengyelek, a mi vércapásokkal hozzánk fűzött, küzdő testvéreink a magyarság mellett nyilatkoznak, ugyszint a német és angol sajtó is.

A „Magyar Hirmondó” ezen száma közli a Kossuth Ferencz levelét is és Perczel Lajos szoborbizottsági elnöktől egy lángolóan lelkes, gyújtó szöveget az összes amerikai magyarokhoz, hogy a panszláv tótok arczatlan merényletével szemben tartanak együtt, Szeptember 28-án minden amerikai magyar jelen legyen a szoborleplezési ünnepen; mert „ünnepélyünknek pompásnak, nagyszerűnek kell lenni, az amerikai magyarság becsülete van kockán, ki kell tennünk magunkért, ne a dakozatok, hanem aldozatok ez szent célra, mert olyan fényűvel kell megünnepelnünk ez ünnepet, mely elkápráztassa ellenségeink szemét s Amerika népeinek szemét fönyissa, hogy láthasson, vizsgálhasson és ítélhessen az igaz hazaszeretet meghamisítatlan megnyilatkozása és a muszka zsoldosok alattomos áskálódásai között.”

Mi hisszük, hogy a szöveg nem fog hiában elhangzani. Hiszük, hogy az amerikai Kossuth-szobor ünnepének fénye, lelkesedése és magasztossága elől megszégyenülve húzódnak az oduikba az orczatlan panszláv népbolonditók, a kik oly aljasok voltak, hogy a népszabadság apostolának az emlékét is sárral, piszokkal akarták dobálni, de a szenny visszahullott az ő mocskos lelkökre.

Egyebként közöljük még a „Magyar Hirmondó” szerkesztőjének egy érdekes levelét, melyet a tót tiltakozás első hírére tett közzé a clevelandi angol lapban, mely magyar fordításban így hangzik:

Csodalkozással olvastam, hogy Cleveland szlav lakossága tiltakozik az ellen, hogy Kossuth szobra a Square-on állításuk föl és bírói tiltó parancsossal fenyegetőznek. Valóban szégyenlenem magam, ha az amerikai közönség előtt védelmeznem kellene Kossuth azer híre, nagyságát. Ötven évvel ezelőtt, Kossuth az amerikai nemzet vendége volt. Ugy fogadták, mint soha seholy földi halandót nem fogadtak. Amerika népe, az Egy. Államok kongresszusa elismerte őt minden nemzet szabadsága legkiválóbb előharcosának. Mikor a kongresszus fogadta, a kormány megtiszteltette, az egész nemzet ünnepelte őt, — minde tények, merem mondani, Kossuthot ez ország fogadott gyermekévé avították és ő elfoglalta helyét Amerika történetében ez ország legnagyobb fiai mellett. Ez az a férfiú, kit mi szoborral akarunk megörökíteni. És elmondhatom, hogy mikor e szobrot állítjuk, mint jó amerikaiak járunk el és eljárunk összhangban ez ország legnagyobb férfiainak érzelmeivel és ítéletével. Legjobban azt fájlam, hogy ezt a tiltakozást oly férfiak kezdeményezték, kik ugyanabban az országban születtek mint Kossuth. Örök vétek, hogy vannak férfiak, kik nem röstelik itt is kifejezést adni nemzetiségi gyűlölségüknek, mely szülőhazában is indokolatlan és mely teljesen helyen kívül van ez országban, mely csak egy nemzetiséget ismer: az amerikai. Örök vétek, hogy a tiltakozók némelyike teledi, hogy apaik jobbágyok voltak kik nem nevezhettek magukénak a földet, melyet megmíveltek és kik nem magukért, hanem a földesur számára fáradtak. Örök vétek, hogy e férfiak feledik, hogy Kossuth volt

az, aki apaikat fölszabadította és sorsuk urává tette. Ha egy csöpp háládatosság van még bennök, úgy vissza fogják szivni tiltakozásukat és csatlakozni fognak szeptember havi dicső ünneplésünkhöz. — Ha azonban mégis ragaszkodnak tiltakozásukhoz, melyet gyűlölet és előítéletek diktáltak, úgy bizom benne, hogy a mai amerikai nép fenn fogja tartani azt az ítéletet, melyet az ötven év előtti amerikai nép alkotott Kossuth felől.”

Magyarföld Amerikában.

(Küldemény a Kossuth-szobor talapzata alá.)

Még folytatjuk a közlését, hogy honnét és kik küldöttek maroknyi földet az amerikai Kossuth-szobor talapzata alá.

Székely udvarhelyvármegye az agyagfalvi retről küldött földet. A szabad székelek történetében nevezetes és történeti hely az agyagfalvi rét. Számos székelegyűlést tartottak ott, midőn a haza, a székelység ellen ségei ellen kellett fegyverkezni.

Zenta város polgármestere, Dudás Lajos polgármester is küldött földet, azon sánczárokból, azon csata színhelyéről, ahol szavoyai Jenő főherceg 1697 évi szeptember 11-én győzelmes csatát vívott a török hadak ellen.

Liptóvármegye rózsahegy-i járási főszolgabírája Andahazy ur a „Likava” váromjai közüli ásatott és küldött földet.

Pozsonyvármegye alispánja szintén történeti helyről küldött földet. Közvetlenül az osztrak határszélen a Duna és Morva egybefolyásánál emelkedő váromon épült mileniumi oszlop tövéből való földet. Dévény község határából való az a föld.

Győr vármegyéből, a pannonhalmi ezredéves műemlék mellől küldöttek földet.

Beszterce-Naszód vármegye alispánja jeles helyről küldött földet, Beszterce szabad királyi város határából azaz „határan levő ugynevezett Hunyadi vár hegyéről, a mely várat Hunyadi Jánosnak a besztercei grófsággal együtt ajándékozta a király.”

Szentgyörgy szabad királyi város polgármestere a „Bazini szentgyörgyi grófok szentgyörgyi váranak romjaiból” ásatott és küldött földet.

Az Esztergom vármegyei, kesztölezi körjegyző, Apáthy Gyula kiserő levele is igen kedves, így hangzik: „néhai Kossuth Lajos hazánk nagyfia részére, Amerikában állítandó szobor talapzata alá küldjük e csekély magyar földet azon tiszteletteljes kéressel, méltóztatassék ezt is rendeltetési helyére juttatni, mint olyat a mely jó magyar hazafiaktól adatik. Faradságáért hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

Pest-Pilis Solt-Kiskun vármegye alispánja a Csepelszigetről küldött — hazafias tisztelettel — földet. „Az a hely, a honnan származik, történelmi nevezetességgü, a honfoglalás idejében nagy szerepet játszott s itt all a diadalmos honfoglaló Árpád szobra is.”

Szombathelyről is érkezett egy maroknyi föld. Bezerédj István alispán küldötte.

Kis új falu nagy község Esztergom megyében fekszik, a párkányi járásban fekszik és innét is érkezett maroknyi föld. Varga János bíró és Salgó Sándor jegyző küldöttek, egy felette kedves és hazafias levél kíséretében, mely így hangzik: „A párkányi jár. főszolgabírájának meghagyása értelmében van szerencsénk községünk két történelmi jelentőségű helyéről, t. i. a „milenium emlék kertből” és az „Erzsébet emlékfak” alól szedett hazai földből egy marokkal küldeni s kérjük Nagyságodat, hogy vele együtt adja át hazafias, amerikai honfitársainknak

testvéri üdvözetünket, s azon üzenetünket, hogy biztat bennünket a remény, miszerint azon nemes érzés, mely velük hazánk nagy fia emlékét ápolgatja, ébren fogja bennök tartani a honvágy, emésztő lángját is, vajha nem sikertelenül!”

A három gyászvármegye, Brassó, Szeben és Máramaros vármegyék alispánjai, kik még csak maroknyi földet sem küldöttek Kossuth-emlékéhez, tanulhatnak, tanuljanak az érdemes Varga János bíró uraméktól és rut, hazafiatlan eljárások miatt szégyeljék magokat.

Levél a hortobágyi ajánlékról.

(Keserü igazmondások a közöny felől.)

Már a „Debreczen”-ben is többször, őszinte szeretettel és igaz lelkesedéssel foglalkoztunk az eszmével, ajánlottuk az eszmét, mely Zseni Józseftől, a Nemzeti Szövetség társelnökétől származik, hogy midőn a nemzeti szövetség zászlaját átviszi a tengerentútra és tiszteleg a hatalmas Unio elnökénél, az elnöknek kedveskedjünk olyan eredeti magyar ajándéktárgyakkal, melyek az elnök előtt, mint gyűjtő, mint kiváló lovas és vadászember előtt kedvesek lesznek, becsek lesznek és felhívják a jóindulatu figyelmét mind neki, mind Amerika polgárságának, ami tengerentútra vándorolt és küzdve-küzdő magyar testvéreink irant.

A magyarság szívéből, a Debreczenből származó ajándéktárgyakat, a a pásztorok ajándékaként, így szereztek össze lelkes debreczeni férfiak. Remekbe készült népeleti tárgyak ezek, amelyek most a Zádor Lajos üzletének áruablakába kirakva nagy feltűnést és tetszést keltenek. Szószertint illik rájuk, hogy „értékőknél nagyobb a becsek” és bizony-bizony becseletet rokonszenvet, barátságot szereznének velök az Unio elnökénél és az amerikai polgárság előtt, mely az eredeti eszméknek és a tanusított figyelemnek hálás barátja, nem csupán Debreczennek, de künt élő magyar testvéreinknek is, a kiknek hogy az Unio elnökének jóindulatára nagy szükségök volna, bizonyítja ezt a clevelandi botrány is, hol a félrevezetett tótság nyiltan, orczatlanul támad ime már Kossuth emléke ellen is.

Ámde a hortobágyi népeleti tárgyak készítőit, gyártóit munkájokért, a hozzáadott anyagért jutalmazni illetőleg fizetni kell, mert azok szegény emberek és így is a legigénytelenbb díjért készítették el ezeket a remekes dolgokat, czifra szűrt és nyeregszerszámot és egyéb pásztori dolgokat. Mindössze 150 forint az összes felmerült költség. Mi debreczeni ujságírók Debreczen polgárságához fordulva felhívásainkkal — akarjuk e költséget összetereíteni. De idáig elhangzott a szavunk. Hiában is-

mételtük meg azt. Lomhán, közönyösen, érdeklődés nélkül fogadták és hallgatták agyon, a mi jó érzésből, magán érdek nélkül hangoztatott szavainkat, kérésünket.

Azomban fájdalmasan kell megjegyeznünk, hogy hiába volt a szavunk, a mi bizony elég szomorító. A társadalom tagjai közül vajmi kevesen nyitották meg az erszényt és miveimi újságírók — sajnos — nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a magunk erejéből válthassuk meg a debreczeni pásztorok ajándékát, még egy utolsó kísérletet teszünk, megújítjuk kérésünket a debreczeni polgársághoz és mi hisszük, hogy a debreczeni közönség átérti és méltányolja az eszmének messze kiható nemes indokait és céljait, mert ha ellenkező eset következik be, akkor szegyenkedve kell igazat adnunk Zseni József urnak, a Nemzeti Szövetség tevékeny, lelkes és hazafias igazgató elnökének, kitől az eszme származik s a ki a magyar közönyt ostromozó, kiméletlen, keserű hangú, de — sajnos — nem teljesen alap nélküli és nem igazságtalan levelet intézett Szávay Gyulához. Ezen okulásra érdemes levelet közöljük, nemcsak a debreczeniek, de általában a magyarság érthet belőle, hogy minő küzdelmeket kell annak végrehajtani, minő gátakat kell annak legyőzni, a ki valamiféle nemzeti eszme iránt lelkesedésre és áldozat hozatalra akarja az aluszékony, fáradt magyar testet feltüzelní.

Kedves Szávay ur!

Soha sem hoesátom meg Kolumbusznak, hogy fölfedezte Amerikát! Lelkem indulatának ezt a különös megnyilatkozását nem egy indok érlelte meg bennem; föltudnék közülök sorolni főnakadás nélkül legalább is 25-öt, amint hogy mi meg 25-öt érdemelnék olvasatlanul azért, hogy delibábra építettünk, lett légyen bár az hortobágyi származású.

De hát miért is haragszom Kolumbusra Amerika fölfedezése miatt.

Először is azért, mert ha ánk lakosságának 20 ad része nem vándorolhatott volna ki az operenciás tengereken tulra s most nem kellene utánuk vinni a nemzeti zászlót az ősi Turul madarral s nem kellene fülükbe harsogni „Hazádnak rendületlenül,” az itthon maradottakkal pedig azt megértetni, hogy „Nem hagyhatja el a magyar a magyart“.

Másodszor . . . Azt hiszem elengedi indokaim további felsorolását, hiszem, úgy is tudja, amiket elmondani akarnék; de 25-öt még sem engedem el. Ha ugyanis Amerika nem volna, akkor nekem most gondom nem, de hajamszála bizonynyal több volna, hogy társadalmunk közönyén és szörnyűségén erdőként meredtetne.

Azt írja ugyanis Ön nekem, hogy az Amerikai Egyesült Államok elnökének szánt hortobágyi különlegességek már együtt vannak, csak a pénzübeli fedezet hiányzik reá aminek összegyűjtésére „minden felhívás eredménytelen marad“!

Tessék a felhívást megismételni, — ha nem is közkívánatra, de közzükségből és Debreczen jó hírre érdekében. Kérem a közöny kapuja nem piskótából, hanem

többszörösen vastag s talán éppen vaslemezektől van összeróva. Kitartással kell azt döngetni. Hát azért élt volna Botond, hogy ne legyenek az erőfeszítésben követői! Tessék csak a kollegiumban őrzött gerundiumok közül egyet elővenni; az erő imponálni szokott. Magunkról tudom, vagy inkább gondolom, hogy a nemzett Génuszának sokáig kellett az én hátamat is döngetnie, amíg kitudott üzni a tunyaság, a tehetetlenség, a közönyösség posványából, melyben magyar társadalmunk óriási része leledzik; amíg meg tudtam érteni intelmét: „Magyarország megvárhatja, hogy minden hazafi teljesítse iránta való köteleességét.“

Azért néha napján nem árt am egy kis időre csalánná atváltozni a szó nemesebb értelmében, mert hát a magyar ember egy kicsit hajtós, megkívánja a természete a csiklandozást.

Azt hiszem azokkal is így vagyunk, akiknek áldozatkészségére ön számított. Hát csiklandozzuk meg őket egy kissé. Lehetetlennek tartom ugyanis, hogy Debreczen ne tudná azt megérteni, hogy az Unió elnöke iránt megnyilatkozó figyelme mennyire felköltené az amerikai rokonszenvét az ott élő magyarság részére. Én magam ismerlek egy néhány olyan férfit Debreczenben, hogy ha azok közül csak egy magáéva teszi az ügyet, hát nem adok neki 48 órát s az szükséges összeg együtt lesz. Hát még ha a lelkes honleányok — feleségeik — is kezükbe vennék a dolgot akkor egyszer sem fog leáldozni a nap Hortobágyon s én markomba fogok nevetni az ön kishitűségén.

Nem hiszem tehát, hogy Debreczen innen kellene kisegíteni az ajándéktárgyaknak pénzübeli megoldásában, ami lehetetlen is, mivel szövetségünk a tárgyak elszállításánál s az emlékkönyv külső dísz munkájánál — ami fel fog rugni vámmal együtt 300 koronára több terhet — anyagi fedezet hiányában — nem vállalhat el.

Tessék csak elgondolni mekkora hazugsággá nőné ki magát, ha ezeket az emléktárgyakat, melyeket önnek sikerült 300 koronából előállítatnia, nem Debreczen adná, melynek sajtója sietett jóhiszemű lelkesülésében világgá bocsátani azt, hogy Debreczen mit küld Roosvelt elnöknek; a Pesti Hirlap szerint egész vagyont erő tárgyak ezek. Én a hazugságokat nem szeretem s bizonynyal önnek is az a véleménye, hogy ennek az ajándékozásnak csak úgy lesz erkölcsi értéke és értelme, ha az Debreczen nevében történik.

Eh uraim! csináljunk már egyszer egy kis igaz magyar társadalmi politikát. A népek rokonszenvének megnyerésére ne szalasszuk el a legkisebb, a most kínálkozó alkalmat se. Milyen szép dolog is lenne, ha a Debreczen és a Hortobágyot feltüntető képsorozatot magában foglaló Emlékkönyv meleg ajánló sorokkal az Unió elnökének asztalát díszítené. Az Unió 1851-ben Kossuthért hadihajót küldött s úgy fogadta mint senkit sem az előtt sem azután; 180 nagy város intézett hozzá feliratot! Hát mi nem volnánk képesek a történelmi emlékek becses szárait tovább bo.ozni.

Előre Debreczen! Ne mondhassák elleneink, hogy a magyar társadalom olyan, mint a kicsépellt kepe, nincs abba meg a nemes eszmék csirázására s ha erőt próbára tevő csiholás után meg is gyűlad, akkor is csak szalmalángot vet. A multat dicsőíteni még nem elég, a nagy örök árnyékában renyhén meghuzódni csak erőtlen nemzedék szokott, az erős nemzeteket hordoz szívében s folytatja a multat a jövő kiépítésében!

Talán hosszabban is időztem a tárgynál, de a hazáért tenni és szenvedni nekem elemem.

Hazafias üdvözléttel **Zseni József.**

NAPI HIREK.

Világosnál.

aug. 13.

Világosnál, Világosnál
Huszárok könyeznek . . .

. . . nem magokért sirtak: az elveszett, az elárult hazát siratták.

Ma van ötvenharmadik évfordulója a magyar történelem egyik legszomorubb napjának. E napon rakták gúlkába fegyvereiket a magyar vitézek az ellenállhatatlan muszkahaderő előtt, mely aztán kiszolgáltatta a magyar szabadságharcz vezéreit a gyáva és tehetetlen osztrák uralom féktelen bosszúvágyának.

A magyar nemzeti védelem tragediájának végső jelenete játszott le a világosi mezőkön. Szomorú, megrendítő, de nem szegyenletes. Az akkor már kimerült honvéd haderő úgy sem lett volna képes sokáig tartóztatni a muszka invázió romboló hatalmát, s maga a világosi fegyverletétel egy ránk nézve nagyon szomorú, de természetes és indokolt tény volt, melyért a világtörténelem ítélőszéke előtt röstelkedésre nincs okunk.

Szégelyjék magokat az árulók, kik a muszka hatalmat nyakunkra hozták s az osztrák zsoldosokat tönkre verő vitéz nemzeti haderőt ezzel a világosi utolsó aktusra kényszerítették.

Szégelyje magát az a hatalom, mely nek minden erőkődése kárbaveszett a magyar nemzeti erő fellángolásával szemben; hiába vezényelte ellenünk zsoldos hadseregét, hiába uszította ellenünk két oldalról az elbolondított nemzetiségeket: szét törte minden armánykodását a magyar honvéd vitézsége; s csak egy idegen hatalom könyörületével emelkedhetett föl tehetetlen, nyomorú vergődéséből.

Gazdag tanulság ez minékünk. Nekik nem, mert ők sohasem tanulnak. Az események, viszonyok ügyes kihasználásából tengetik szánalmas uralmukat századok óta.

De nincs olyan éjszaka, melyre hajnal ne következne; a zsarnokok sötét uralmára is rá fog következni egy másik — Világos; de ez a népszabadság világosságának diadalünnepe lesz! **B. I.**

A király születés napja.

Debreczen város polgármesterétől vettük az alábbi hódolatteljes sorokat: Meghívás Ö császári és apostoli királyi felsége I-ső Ferencz József koronás királyunk legmagasb születésének folyó 1902. évi augusztus hó 18-dikára eső évforduló napján a reformátusok nagytemplomában reggeli 8, a római katolikus templomban reggeli 9 és az izraeliták imaházában (Deák Ferencz-utca) d. e. 10 órakor tartandó hálaadó isteni tiszteletre van szerencsém t. czímet tisztelettel meghívni. Gyülekezés a város-háza nagy tanácstermében reggeli 3/8 órakor. Debreczen, 1902. aug. 12. Komlóssy Arthur, főjegyző, polgármesterhelyettes.

A debreczeni lelkészválasztáshoz.

A b. e. Némethy Lajos elhunytán megüresedett debreczeni egyik lelképásztori állás választás utján fog augusztus hó 30-dik napján betöltetni. E napon két helyen szavaznak. A várost, a vasuti indóháztól kiindulva kétfelé választó Hunyadi, Piacz s Péterfia utcák képezik az elválasztó vonalat s az ettől keletre eső városrész választói zöld czédulát kapnak és szavaznak a Kossuth-utca 33. szám alatt levő ev. ref. felsőbb leányiskola tantermében. A város nyugatra eső részében lakó választók pedig piros színű jegyet kapnak és szavaznak az ev. ref. egyház tanácstermében. (Egyháztér 17.)

Elhunyt jogász.

Részvétellel értesülünk egy debreczeni ifjú jogász elhunytáról, akinek a derek édes atyja első példát mutatott a függetlenségi párt iránti elvhűségben; sőt, midőn meghalt, végrendeletében 100 frtot hagyott még a pártújságnak is. Ennek a derek független érzelmű apának serdülő virágkorában hunyt el a legszebb reményekre jogosító fia, Halász Imre első éves joghallgató, aki a husvéti ünnepek alatt legációba ment és ez alkalommal meghült és betegen érkezett haza. A halál csiráját hozta magával. Hiába ápolta szerető édesanyja egyetlen gyermekét, elragadta tőle a halál. Halász Imrét, aki 19 évet élt, 14 évi d. e. 9 órakor temetik a fűvészkert-u. 16 számtól. Mély bánatba borult anyja Halász Zsuzsánna és szerető nagy bátyja Halász Károly nejevel és gyermekeivel gyászolják.

A hortobágyi pásztorok ajándéka.

már kivan állítva a Zádor Lajos nagykereskedő üzletének az áruablakában. Igazi remekbe készült dolgok és hogy a ráfordított költségek a készítő mestereknek és pásztoroknak megtérüljenek, most folytatjuk reá a gyűjtést. Lapunk más helyén erre vonatkozólag felhívást és Zseni Józsefnek, a Nemzeti Szövetség elnökének levelét közöljük, mindkettőt ajánljuk figyelmedbe, jöjndula tódba debreczeni közönség, kisebb, 150 forintnyi összegről van szó, ezt minden nagyobb megerőltetés nélkül adhatjátok össze. Mi hisszük, hogy midőn megvalósult, nem szenved hajótörést az eredeti és szép eszme. A délelőtt megkezdett gyűjtésünknek az eredménye a következő: Debreczen város 15 korona, Szávay Gyula 5 korona, Komlóssy Arthur 3 korona, Debreczeni első takarékpénztár, László Albert és társa. Ifj. Móricz Pál 2—2 korona, Közgazdasági bank, Rásó János, Zoltai Lajos, Vetéssy Béla 1—1 korona. Összesen 33 korona.

A kis czukrászeleány temetése.

Az oly tragikus halállal kimult czukrászeleány, Mézes Mariskának temetése ma délelőtt ment végbe a kórházból. Az eső dacára nagy és intelligens, főleg hölgyekből álló közönség kísérte a szerencsétlenül járt leányt utolsó útjára. A temetési szertartást Nyári Ignác tisztelendő végezte, majd feltették a gyászkoszóra a fehér se-lyemmel bevont koporsót és a kath. temetőben örök nyugalomra helyezték. A koporsóra koszorukat helyezték István és Boriska testvérei, nagynénje, a Riesz család, özv. Konrad Danielné, Wocasek Ignác és neje, Matulai Margit, Stiplosak Markus, Nagy Gyula, Fejér és Székely Jenő, Vidicsi Jenő, Földesy Károly, a debreczeni czukrászok és még ezenkívül számos koszoru borította a koporsót, melynek födelérea szívet sajgató dübörgéssel hullottak a nedves hantok. A szerető kis czukrászeleány hozzátartozói ezen köszönő sorokat küldték be lapunkhoz: A mérhetetlen csapás alkalmából, mely minket szeretett testvérünk Mézes Mariska tragikus elhunytával ért, a nagyközönség részéről a részvétnek oly nagy mértékben történt megnyilatkozását láttuk, hogy ezuton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, kik az elhunyt testvérünk koporsójára koszorut helyeztek és akik végtisztességén megjelentek. Nagy fájdalomunkban enyhül szolgál a részvétnek ilyen nagy mértékben megnyilatkozása. Debreczen, 1902. aug. 12. Az elhunyt testvérőfi Mézes István és Boriska.

Lőrinczy ezredes előléptetése.

Debreczenben is jól ösmert és közbecsült Lőrinczy Dénes ezredes a nagyváradi 4-dik honvédezred parancsnoka és a ma-

gyar honvédség egyik legképzettebb és erélyes törzstisztje. Lőrinczy Dénes huzamosabb ideig szolgált Debrecezenben és mint a debreczeni 3-dik honvéd gyalogezred Zilahra különített zászlóaljának parancsnoka éveken át tartozott a debreczeni honvéd ezred kötelékébe és annak egyik büszkesége, kiváló tisztje volt. Ma már Lőrinczy Dénes a váradi honvéd ezrednek a parancsnoka és felőle a Nagyváradi Napló budapesti illetékes forrásból érdekes katonai hírt közöl, melyet bizonyosan örömmel olvasnak Lőrinczy debreczeni ösmerősei, tisztelői, egykori bajtársai, mert e hír az ezrednek magas előléptetését jelenti s így hangzik:

„A legkompetensebb katonai körökben legerősebb formában tartja magát az a hír, hogy a nagyváradi 4. honvédegylezred rövid idő alatt parancsnokot cserél. Lőrinczy Dénes ezredes, az ezred jelenlegi kiváló parancsnoka ugyanis legfelsőbb helyen kiváló katonai tudásának jutalmául, magasabb előléptetésre van kizemelve. — Egy kerületi parancsnokságnál megüresedő tabornoki helyet töltenek be vele s utódja az ezrednél a honvédség egyik disze, Hazay Samu vezérkari ezredes, a törzstiszti tanfolyam volt parancsnoka, ki jelenleg a honvédelmi minisztériumba van beosztva, lesz. A változás megtörténte az őszi gyakorlatok után legkésőbb október hónapra várható. Öszinte örömmel adunk hírt Lőrinczy ezredes előléptetéséről annyival is inkább, mert a közelmúltban ért súlyos támadással szemben fényes elégtételül szolgáló neki a legfelsőbb kegynek e kitüntető megnyilatkozása.

Dóczy-nóták.

Nem ismeretlen dolgok ezek. Széles e hazában nincs hely, hol vagy a cigány ne huzná, vagy a nép ne dalolná Dóczy Józsefnek, a mi Dóczyknak egyik-másik nótáját. Mert tudni való, hogy nemcsak Blaháne, Pálmay Ilka és Hegyi Aranka, a magyar nóták ezen elsőrendű csillagai kedvelik ezeket az igazi költészetszülte termékeket, hanem, ami ennél is nagyobb dicsőség, átmentek már azok a nép ajkára is, bizonyosságul annak, hogy Dóczy a költészet igazi, tiszta üde forrásából merítette a maga nótáit. De most nem ezekről az ismeretekről esik szó. Ujabb Dóczy-nóták kiadása készül, még pedig tömegesebb kiadása. Dóczy ugyanis észrevette, hogy szindarabjainál is nagyobb dicsőséget szereznek neki talpraesett népdalírók ez a tudat, a művészre a mindennapi kenyérenél is szükségesebb dicsőség sarkaló tudata ösztönözte, hogy tehetségét ezen a téren tovább ragyogtassa. Épen ezért most egy egész gyűjteménnyel szandékozik a közönség elé lépni. A gyűjtemény a Csokonai-kör kiadásában fog megjelenni, ami meg a Csokonai körnek valik dicséretére. A gyűjtemény 30 nótából fog állani, melyeknek mindenikéhez szöveget és dallamot Dóczy József írt. A nótákat zongorára nagyjából részben P. Nagy Zoltán írta át. Ma volt a nóták bemutatása egy szűkebb körű társaság előtt. A kik ott lehettek, igazi élvezetben részesültek. A különböző motívumú nótákat P. Nagy Zoltán játszotta végig, akik őt ismerik, tudják, milyen előadó művészettel. Nem arra való ez a rövid tudósítás, hogy a dalokat ismertessük. Csak röviden említjük meg, hogy az új Dóczy-nóták méltók a régiekhez, az ismertekhez. Törültszett népdalok ezek is, vegyesen annak minden fajtájával, melyek közül ki-álnak a szomorú és pajzán szerelmi dalok, ugyszintén néhány igen szép katonanóta. Nem kell hozzá jóslói tehetség, hogy e nótáknak fent és lent nagy elterjedtséget jövendőlünk. A fülbomászó, egyszerű és

mégis költői dalamot megfelelő szöveg teszi teljessé, melyekben az érzelem hullámzásának minden foka kellemesen változik. S dacára a nagy termelésnek, mely manapság e téren is mutatkozik; dacára a tiszta népies zamatnak, mely a darabokon előmlik: a Dóczy-nóták nemcsak szépek, hanem eredetiek is úgy szöveg, mint dallam tekintetében, leszámítva talán, egy-két nótának a dallamát, melyekben némi reminiscencia érzik. A ma hallott bemutató a jelenlévőkben azt a benyomást keltette, hogy Dóczy József a gyűjtemény kiadásával irodalmi állandó becsei emléket állít magának s a Csokonai-kör minden dicséretre méltó szolgálatot tesz a magyar közönségnek, mikor a gyűjtemény kiadásával a nótázni szeretőket (melyik magyar nem szeret nótázni?) igazi élvezetben, művészi élvezetben részesíti. — A gyűjtemény az őszre megjelenik; ajánlani kellene ha felesleges nem volna; mert hiszen a Dóczy neve és eddigi működése minden ajánlásnál többet tesznek a nóták széles körű elterjedésére. A mi úgy legyen, szívünkből kívánjuk!

Riporter.

Az ösmeretlen halott.

Tepnapeste a Czicsogótéren egy munkás embert találtak súlyos betegen. Esméletlenül volt ugyan, de beszélni nem tudott. A kórházba szállították, hol az éjjel folyamán meghalt. A rendőrség kiletét ezideig nem tudta magallapítani, mert semmiféle írást sem találtak nála, ami nyomra vezetne. Az ösmeretlent felboncolják, hogy megállapítsák, mi okozta halálát.

A szentmihályi dalárda a Kossuth-szoborért.

Büdszentmihályról írják: Igen sikerült táncmulatságot rendezett a büdszentmihályi dalárda folyó hó 10-én az ott felállítandó Kossuth-szobor alap javára az Egyházterdében. Búd-Szt. Mihály lelkes közönsége ezuttal is kimutatta hazafiságát és érdeklődését a nemes ügy iránti, a mennyiben a mulatság 100 koronát meghaladó tiszta jövedelmével járulhatott a szoborélephoz. Minden tekintetben elismerés illeti Mészáros István urat, az állandó bálbizottság agilis elnökét, ki fáradsámat nem ösmerő munkássággal dolgozott a mulatság sikere érdekében. Időközben a helybeli dalárda mulattatta eleven énekszamaival a különben is jól vigadó közönséget, melynek sorait csak reggel felé tudta megbontani a hűvös hajnali szellő. Felülfizetők névsora: Kabay József, Mészáros István, Murczkó Ferencz 2 kor., Bak József, Bokor János, Boras István, özv. Dolinay Gyuláné, Farkas Béla, Fried János, id. Héthy Lajos, Kálmán Géza, Kiss M. Sándor, Kovács testvérek, Kresch Ignác, id. Lukacs Ferencz, Mándy Gyula, Ötvös András, P. Szabó Balázs 1 kor., Engelmann Mór 50 f., Czeller F. András, Horváth Lajos 30 fil., Jegyeiket megváltották: Lusztig és Nagy (Debreczen), Neumann Nándor (Debreczen) 5 koronávról, Mersersz Dezső, Papp Ferencz, Sándor András 2 k.-val. Fogadják a szíves adakozók ezuton is a bálbizottság hálás köszönetét.

Lenau ünnep Csatádon.

— A „Debreczen“ távirati tudósítása. —

Csatád falu ünnepi díszben. Község határáról Lenau téren levő község házáig összes utcákon virágfüzerekkel, nemzeti zászlókkal, magyar czimerekkel, lantokkal díszített faoszlopok és diadalív. „Isten hozott felirással!“ Hazak díszítve. Különösen, hol Lenau született. Ünnepre eddig megjelentek. Gullner államtitkár. Számos képviselő. Hirlapírók Rákosi vezetésével. Ünnepi beszédet Herczegh Ferencz mondott.

Kinevezés.

Az igazságügyminiszter dr. Udényi Nándor debreczeni törvényszéki aljegyzőt ugyanezen törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

A katonai zenekar bucsuja a vasúti vendéglőben.

A cs. és kir. 39 ik gyalogezred zenekara Krause karnagy személyes vezetése mellett az ujonnan épített szép vasúti indóház összes éttermeiben holnap esütörtökös bucsu hangversenyt rendez. — A közönség tájékoztatására szolgáljon a következő: az éttermekben az ételek és italok árai éppen olyan olcsók, mint a városi vendéglőkben. A vasúti vendéglőbe nincs bemeneti díj, sem pedig perron jegyet váltani nem szükséges. Ottó Sándor jobbiru vasúti vendéglős gondoskodik kitűnő ételek, italok, valamint a legfigyelmesebb kiszolgálásról.

Zenedei ösztöndíjas növendékek.

Debreczen városa a zenedének egyik legnagyobb pártfogója. Négy alapítványi helyre is rendelkezik ott a város, melyek most megüresedtek. A zenede meghirdette a pályázatot és a zenede igazgatósága be-terjesztette a városhoz a pályázók nevsort, miután az ajánlási jog a várost illeti meg. A tanács már kijelölte azt a négy növendéket, kiket az alapítványi helyre ajánl. Az ajánlatok a következők: A király által tett 600 koronás alapítványra Nagy Erzsikét, Nagy Karolyné övönő leányát, Debreczen város 600 koronás alapítványára Szücs Margitot, Szücs János pénzügyi tisztviselő leányát, a 400 koronás alapítványi helyre Grünwald Alicét, Grünwald József kamarai segéditkár leányát, az Erzsébet királyné 200 koronás alapítványi helyre Orosz Erzsikét, özv. Orosz Istvánné leányát ajánlotta a tanács. Az alapítványt ez év szeptember hó 1-től elvezik a növendékek.

Ismét öngyilkossági kísérlet.

Az öngyilkosságok ujabban nagyon is gyakran ismétlődnek városunkban. Tegnap adtunk hírt egy cselédeány öngyilkossági kísérletéről, ma ismét hasonló esetről kell beszámolnunk. Az öngyilkos ezúttal is cselédeány. — Licht nann kereskedő cselédje Gyöngyösi Róza 19 éves kabai illetőségű szodaoldatot ivott. Súlyos sérülésével a kórházba szállították.

Nyilvános számadás.

A polgári-kör aug. 2-án tartott nyári táncmulatsága alkalmából jegyekből befolyt 633 korona, felülfizetésekéből 91 korona, összesen 774 korona, kiadás elszámoltatott 396-96 korona, így a könyvtár javára tisztamaradvány 377-04 kor. — Felülfizettek: Dr. Bakonyi Samu orsz. képvis. és Hauer Bertalan 10-10 kor., Oláh Károly és Halasz Izidor 5-5 korona, Pásztor Gyula és Imre János 4-4 kor. Biczó Gyula és Galamb Sándor 3-3 korona. Csáky János, Nagy Lajos hentes, Roncsik Lajos, Ormós Mihály, ifj. Kék Sándor, Vásári Andrásné, Dankó Béla, B. Balogh István, Szabó Imre, Dávid Sándor, Móricz Ferencz, Kovács Zsigmond h. lelkesz, Kerékgyártó József, Blaskovics Mihály, Orosz Endre, Kovács Ernő, Szabó Kálmán gyógyszer, Komlóssy Mihály, Uszó István, Szathmáry Mihály és Schaff János 2-2 koronát, Szedlácsek Gyula (Bees), Horvath János, és Polgári Mártonné 1-1 koronát, mely felülfizetésekért a rendező bizottság nevében köszönetet mond id. Kék Sándor elnök, Dávid Sándor h. pénztárnok.

Ügyvédi iroda áthelyezés.

Dr. Szöllös Dezső tudatja, hogy ügyvédi irodáját a Hatvantutca 5-ik számú háztól a Piacz-utca, 9 sz. házba helyezte át.

Debreczeni kis diákok Bécsben.

(Gyalogszerrel a hazában.)

Egy debreczeni kis diák küldött hozánk néhány soros érdekes levelet, melyben az 1902-ik évben gyalogszerrel tett utelírásait foglalta egybe. Meg meg is verselte a látottakat, hogy a Szent István tornyat megláthassák, felgyalogoltak Bécsbe is. Írásból közlünk néhány érdekesebb részletet, mely a kis diákok felfogására és gyalogszerrel való kalandozására jellemző:

Tekintetes Török Péter tanár urnak ezen mondása:

„Külföldet ismeri szép, Hazánkat pedig kötelesség” indított arra, hogy Hazánk dunántúli részét gyalogszerrel bejárjam s annak gyöngyét, a Balatont megtekinthessem.

Már II ik gimnazista koromban 1900-ban voltam Nagyvaradon, III-ik gimnazista koromban 1901-ben pedig Budapesten, Egerben, Miskolcra az aggteleki cseppkő barlangban, Kassán, Sátoralja-Ujhelyen, Sárospatakon, Tokajon és Nyíregyházán keresztül tértem haza Debreczenbe. Így gyalogosan már lattam Erdély csekély részét, a Duna és Tisza közt Czegléd, Budapest vidékét és északmagyarországot.

Most ismét egy lezajlott iskolai év után, midőn elérkezett a pihenésre szánt nagy szünidő, midőn iskolatársaim örömmel térnek kedves otthonukba, fáradtságot nem ösmerve, utra készen állok harmadmagammal. Vágy és öröm szállt meg bennünket, hogy ezen fenti jelmondatnak eleget tehesünk t. i. Hazánknak ismét egy jó nagy részét megismerhessük. Junius 25-án reggel 4 órakor indultunk el Debreczenből s még aznap a nagy Hortobágy természeti szépeiben gyönyörködtünk. 29-én Jász-Berénbe értünk, hol a muzeum rendezetlensége miatt az állítólagos Lehel kúrtját nem láthattuk. Junius 1-én késő este értünk Budapestre, hol 3 napot pihentünk. 5-én Székes Fehérváron voltunk, hol az Orsz. Királyi Javító intézetet néztük meg. 6-án Veszprém-ben, 7-én pedig Tihanyra érkezünk. Már Aladánál megpillantottuk a Balatont. Tihany a Balatonból kiemelkedő magas félszigeten fekszik, honnan fenséges kilátás nyílik a Balatonra. Itt a kis diák verset is írt a Balatonról, melyben természetesen nem a költői értéket, de csak a jóérzést és indulatot méltányolta véle.

Julius 8-án Tapolczán haltunk a főszolgabírónál, kinek szíves vendégszeretete szintén versírásra indította a kis diák poétát.

Másnap Tapolczáról elindulva a Sümegig terjedő kellemes ut ragadta meg figyelmünket, ez utról szintén verset írt, mert — úgy látszik — pegazását a gyalogszerrel való utazás sem fárasztotta ki.

Ezek után még a következő városokat jártuk be. Sopront, Bécs-Ujhelyt, Pozsonyt, Magyar-Ovárt, Mosont, Győrt, Győrön túl Gyöngyö nevű falunál Bankos Sándor hajóskapitány ingyen felvett bennünket „Vesta” nevű hajójára és egész Budapestre vitt. Budapestről Julius 27-én délután indultunk és Augusztus 1-én Isten segédelmével Debreczenbe megérkeztünk.

Nagy Miklós.

Meyer Lukács burtábornokról.

Meyer Lukács bur tábornokkal, a ki a múlt pénteken Brüssze-ben hirtelen halállal elhunyt, a midőn Krüger-től jövet el akart utazni Karlsbádba. — Transzvál történetének érdekes és ismert alakja tűnt el az élők sorából. Neve mindenekelőtt szoros összefüggésben van a Vryheid-köztársaság alakulásával. A mikor 1884-ben Dinizulu zulu király háborút viselt a trónját bitorló Uszibequ ellen, az Utrecht kerületben lakó burukhoz fordult segítségért. A buruk egy kommandójának támogatásával Dinizulu le is verte a trónbitorlót és hálából a Zuluföld egy részét átengedte a buruknak. Ezek ott megalapították az új köztársaságot, a melynek elnöke Meyer Lukács lett. Vryheid falu volt az új állam fővárosa. A Vryheid-köztársaság azonban csak négy esztendeig állott fenn, mert 1888 junius elsején a lakosság közös akarataból Transzvalhoz csatlakoztak. Natál most jogot forrál a Vryheid kerületre azon az alapon, hogy valamikor a Zuluföldhöz tartozott, a Zuluföld pedig most Natálé.

A háboruban minden bur osztatlan elismeréssel adózott Meyer Lukács érdemeinek. Már az 1881-iki háboruban több csapatban vett részt. — Egy gránát-szilánk megsebesítette a fején, úgy hogy negyvenkét napig eszméletlen állapotban fektett. Harom esztendővel később, mint már említettük, Dinizulu zulukirály szolgálatában küzdött Uszibequ trónkövetelő ellen. A mikor 189-ben kitört a háború, Meyer Lukács kommandóival farmjához közel, Natál határánál foglalt állást. Ő kezdte meg az ellensegeskedést azzal, hogy hirtelen betört Natálba és az ő vezetése mellett győzték le a burok első ízben az angolokat Dundeenál, 1899 október 20-án. A háború előtt való napon a Meyer Lukács kommandójában összegyülekezett haditanács elhatározta, hogy naplemente után három különböző csapatban vonulnak a Glencoe mellett levő angol tábor ellen és egy bizonyos ponton egyesülnek. Egész éjjel jártak a csapatok, de a sűrű ködben csak Meyer Lukács érkezett meg a kitűzött helyre és megszállotta a Talana-csucsot, néhány mértföldnyire az angol tábornoktól, Peon-Symons William angol tábornok három ezer emberével megtámadta az alig hétszáz főnyi bur csapatot. Meyer Lukács, bár beteg volt, maga vezette a csapatot és ha nem is tudta teljesen megsemmisíteni az angol sereget, mégis érzékeny veszteséget okozott neki. A harc után kimerülten leesett lováról és egy hónapig súlyos betegen fektett. Bár az orvosok megtiltották neki, már december 24-én ismét a harcztérre sietett és részt vett a Pont-Driftnél, Boschrandnál és Pieters-combál történt — ütközetekben.

Pont-Driftnél csodával határos módon menekült meg a haláltól. Egy golyó töltéstaskáját érte, de onnan visszapatant és a zsebébe hullott. A hős tábornoknak alig huszonkét esztendő második felesége ebből a golyóból mellűt csináltatott magának, a melyet most is visel. A mikor Bullernek végre sikerült a Tugelán átkelnie, Meyer Lukács az utolsók egyike volt, a ki elhagyta natáli hadállását. Csak azért vonult vissza azután ő is, mert Joubert hirtelen visszahívta az enész haderőt Natálból. Miután az angolok Ladysmith-t fölmentették, Meyer Lukács megerősítette hadállását a Biggars-hegyekben, oly ügyességgel, a melylyel az angol tábornokoknak bámulatát vívta ki. A hadállás szinte bevehetetlen volt, de

sajnos, fölösleges, mert Buller egyszerűen megkerülte a hegyeket. Ekkor Meyer Lukács is visszavonult és Botha kommadóhoz csatlakozott.

A mikor Joubert főparancsnok meghalt, ő lett volna hivatalosan első sorban, hogy helyét elfoglalja, éppen akkor betegesen fekélyt és így a választás a másodsorban jelölt Botha Lajosra esett. Botha annak idején Meyer vezetése mellett küzdött a kafferok ellen és így mintegy az ő tanítványának tekinthető. A háború további folyamán Meyer Lukács többnyire Transzval keleti és délkeleti részében tartzkodott, a hol, mint a kormánytagja, katonai parancsnokságot többé nem gyakorolt. Részt vett a béketryalison is és azok közé tartozott a kik a béke mellett foglaltak állást. Legutóbbi londoni tartózkodását arra használták föl az angol lapok, hogy úgy tüntették föl, szimpátiával viseltetnek Anglia és a dél-afrikai angol kormány irányában. De igazságtalanul, mert utolsó leheletéig híven szolgálta a burok ügyét, a mi legutolsó nyilatkozataiból is kitűnik, a melyekkel határozottan állást foglalt azzal az állítással szemben, hogy a burok valóságos örülnek neki, hogy angolokká lettek. Élete és tettei, írja a Noderland című bur ujság, a melyből az elhunyt vonatkozó adatokat veszszük, előkelő helyet biztosítanak neki azok sorában, a kik vagyonukat és vérüket áldozták föl hazajukért.

Meyer Lukács fiatal felesége férjének hirtelen halála következtében aggasztóan megbetegedett. Attól tartanak, hogy a hirtelen fájdalom teljesen tönkre tette idegeit. Az asszonyt roppantúl fölizgatta az a valótlán híresztelés, hogy férfi, miután Krüggerrel heves összeszólalkozása volt önmaga vetett véget életének.

IRODALOM.

Lenau és a magyar nóta.

Érdekes és Lenau érzésére jellemző csetet beszél el a berlini Lokalanzeiger a költőről és Schmidt dr.-ról, a bécsi férfialakör megalapítójáról, a ki Lenauval, mikor Bécsben lakott, jó barátságban volt. Lenau szerette a zenét és maga is nagyon szépen játszott hegedűn. Egy boros őszi délután — nem sok idővel a szörnyű katasztrófa előtt, amely 1844. október 15-én a boldogtalan költő lelkére örök homályt borított — a két jóbarát a kávéházban a magyar zenéről beszélgetett. A mint Schmidt megemlítette, hogy tud egy pár magyar nótát, Lenau azonnal meghívta a lakásába. Schmidt annál szívesebben elment vele, mert nagyon szerette volna hallani Lenau hegedűjátékát. A mint beléptek a költő szobájába, Lenau gyönyörű, régi hegedűt vett elő és Schmidt felé nyújtotta. Schmidt eleinte szabadkozott, ő jobb szerette volna, ha Lenau játszik, de mikor látta, hogy a költő a hegedűt vissza akarja tenni a tokjába, mégis csak elfogadta és eljátszott egy magyar dalt rajta. Lenau szinte megigézve hallgatta, a szemében köny csillogott és a mint vége lett a dalnak, szinte könyörgő hangon mondta magyarul:

— Még egyszer . . . Még egyszer . . .

Schmidt megette, a mit kívánt; és akkor a költő szó nélkül vette ki a kezéből a hegedűt, az álla alá szorította és a következő pillanatban egy véghetetlen szomorú magyar nóta hangjai töltötték meg a szobát. Számot adni az érzésről — írja később visszaemlékezéseiben Schmidt — a mely akkor elfogott, szinte lehetetlen. A

szivem elszorult, majd hevesen dobogott. Mialatt Lenau egyre játszott, a bánatos dal után frisset, vidámat, majd megint szomorut, míg leszállt az est, úgy hogy az arcját nem is láthattam többé . . .

A „Husadik Század“

című társadalom tudományi szemle augusztusi számában mindenekelőtt közli Méray eszmegazdag, rendszeres szociológiájának folytatását. A műszakkörökben már az első fejezetek megjelenése után élénk feltűnést keltett s ez az érdeklődés a második közlemény megjelentése után bizonynyal még növekedni fog. A magyar szak irodalomban hasonló eredeti és minden ízében önálló munka eddig még nem látott napvilágot. A füzet ezenkívül Baross Jánosnak egy az örökösödési jog néhány szociális szempontból fontos kérdésére világot vető cikkét közli a badeni zárt udvar bírtokokról, továbbá tartalmazza Wolfner Pál cikkét a Whigek éssoryk eredetéről, Wildner Ödön értekezését a jellemkori orosz filozófiáról néhány könyvismertetést stb. A folyóirat Politzer Zsigmond és fia könyvkereskedőnél jelen meg (Budapest, Kecskeméti utca 4. sz.) Előfizetési ára egy évre 16 korona. Egyes szám ára egy korona.

CSARNOK.

Vaterloo.

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Móríc Pál.

Buche pájtás szinte mellettem fekélyt volt le és így mind a ketten felkeltünk. Most mi reánk következett az örállás sorsa. Még homályba volt borulva a táj. De már az ég alja derengeni kezdett. A gabona táblák fölött fehér sáv tünedezett elő. Mintegy harmincz lépessel odább a tábortábor őrseg közepén ott találtuk Bretonwille hadnagyot. Már várt reánk. Hej, de kellemetlen, midőn tíz óras erős gyaloglás után álmából riasztják az embert. Még a tábortábor őrseg értünk, a borkunkat is felesatoltuk. Kétszáz lépessel odább váltottuk fel az őrsemet, mely a sövény mögé, Roby faluval szemközt volt felállítva, „Jemmapes és Fleurus“ volt a jelző. Micsoda meglepően csapódik emlékembe ez a két szó. Némely dolog éveken át, mily észrevétlenül pihen az ember lelkében. Pedig erre a jelszóra 1815 óta magam sem gondoltam többet.

Még mintha ma is ott állnék a tábortábor őrsemen, az ut kanyarulatánál.

A csillagok rezgős fénye mellett friss puskaport ráztam a serpenyőre. Ide hallatszott az őrsemeke sürrés-forgása.

Magam is fel s alá jártam a sövény mellett. A falu szalmafüdeles kis házeit, a cserépet tetős hegyes tornyet még kivettem vetések közül. Az ut közepén egy lovas huszár örködött. Karabélyát czombjára támasztva figyelt. Egyébb nem tűnt a szemembe.

Hosszu ideig merengtem így. Neszeltem is, fel s alá menve. Minden álomban szendergett. De az ég alján jobban-jobban szélesedtek a fehér sávok.

Mult az idő. A reggeli ébredés szürke borongása ereszkedett a vidékre. Valahol a kalászkok között megszólalt a fürj, utána a második, majd a harmadik és csak úgy csattogott a hangjok a mezőség minden részéből . . . Szívembe sajdukt, ez ősmérs hangokra Vierwinden tünt elem . . . „Ó, most a mi mezőinken is pitty-palattyolnak a fürjek. Ottan a forrás mellett, az erdőszélén. Katiczám még alszik . . . Grédi anyám is. Goulden ur is. Alszik az egész város . . . Mi helyettünk a Nancy nemzetőrök teljesítik a szolgálatot.“ És magam előtt láttam a két puskaporos toronyhoz állított őrsemekeket, a két kapu őrseget. Különböző gondolatok rajzoltak át lelkemen, midőn hirtelen, a távolból, vágató lódobaja ütődött fülembé . . . Eleinte, hiába mereszgettem a szememet, nem láttam semmit. De néhány pillanat múlva már a faluból hallatszott a dobaj, a hol is láрма támadt.

Vajon mit jelenthet az? Nehány pillantás múlva már Rollyn kívül vágatott a lovas; egyenest be a mi utunkba. En fegyveremet lövésre készen tartva léptem a sövény mellé és kiáltottam:

- Ki vagy?
- Franciaország!
- Melyik ezred?
- Tizenkettedik vadászrezred... Futár.
- Mehetsz!

Még inkább megsarkantyuzta a lovát, és midőn táborunkba ért, hallottam a kiáltását.

- Hol az őrnagy!
- (Folyt köv.)

Egy csinosan butorozott szoba külön bejárattal minden órá kiadó Verböczy u. 4.

Csere kerestetik.

Szomolnokai (Szepesmegye) intelligens zsidó család 13 éves leány heiyett megfelelő cserét keres. Czim a kiadóhivatalban.

7213—1902.

Árverési hirdetés.

A városi tanács közhírré teszi, hogy az ugynevezett Oláh ház utáni 26 hold 400 négyszögöl ondódi szántóföld az 1902. é. szept. 10-én a város-házánál d. e. 9 órakor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatni fog. A kikiáltási ár 15.000 kor, melynek 10%-át az árverési számdékozők tartoznak az árverést vezető bizottság kezéhez készpénzben vagy megfelelő értékű értékpapirban bánatpénzül letenni. Az árverési feltételek a város-házánál a számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1902. jul. 18.

A városi tanács.

Jensen-Cacao

Vastartalmu, tápláló erősítő és vérképző, kellemes ízű, könnyen emészthető. Kérdezősködjünk orvosainknál.

Kapható minden gyógyszerárban, Főraktár Hajdumegyére Muraközy László gyógyszer-nél.

MIHALOVITS ISTVÁN gyógyszerértára a „Kigyó” hoz Debreczenben.

MOLLITERGIN

Arccs és kézbőr finomító és szépítő szer.

A „Mollitergin” teljesen ártalmatlan alkatrészekből álló [tehát sem higanyt, sem ólmot, sem egyéb fémeket nem tartalmazó] oly bőrfinomító és szépítő szer, mely nem zsíros és még ártalmatlanságra nézve teljesen megegyezik a krém, celeste, vaselin, glicerinnel, addig hatás tekintetében jóval felülmúlja azokat.

Hatása rögtön! Az arccs és kézbőrt puhává, fehérré és üdévé teszi. Bármikor, tehát nappal is használható. Nem rontja az arccs bőrt, mint a fémeket tartalmazó arccs-kenőcsök. Emulaszja a szeplőt, májfoltot, pörsenést, pattanást, mitesszereket és a könnyebb bőrbajokat. Kisimítja a ráncokkal teli arccsot.

Használati utasítás. Az arccsot és kezeket bármint szappannal [legjobb a mandola vagy kissé szagosított házi szappan] langyos vízben megmossuk, puha törülkövel szárazra töröljük és ekkor jól bekenjük Molliterginnel. A kenést mindaddig folytatjuk, míg a bőr a folyadékot be nem issza. Nappali használatkor a bekenett arccsot és kezeket tiszta rizsperba mártott ruhával töröljük meg.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Készítő hely és főraktár Mihalovits I. gyógyszerértára a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Új szőnyeg-üzlet.

Fő üzletünk szőnyeg-osztályát

Kossuth-u. 11. sz. Zádor házba

helyeztük át, azt a mai kor igényeihez képest fényesen berendeztük. A legújabb és legszebb

Futó, ágyelők és pamlagszőnyegekkel,

Ágy és asztal terítővel,

Pamlagtakarókkal,

Csipke és szövet függönyökkel,

Ló és kocsipokróczokkal,

Flanell takarókkal,

Bútor szövetek és bútorplüssökkel,

Linoleum bőr és viaszos vásznakkal,

dus választékban szereltük fel és tisztelettel kérjük továbbra is a n. é. közönség szives pártfogását. (6—3)

Bosznay J. és Társa.

Debreczen, Kossuth-utca 5. és 11. szám.

HIRMANN FERENCZ

érczműöntöde és rézárugyára

Budapest, VII. Csányi-u. 9. szám.

Alapított 1880-ban.

Telefon 29—03.

Elvállal réz-, érc-, horgony és pakkong öntvényeket minta vagy rajz szerint, valamint horgony diszitményt és felirati táblákat cizinfestők részére.

Készít gőz-, víz- és légszivattyúhoz szükséges rézárukat, bor- és sörszivattyúkat, légnomású sörkimérő készüléket légnomással, peronospora fecskendőhöz szükséges összes rézalkatrészeket, philloxera szivattyúkat, kereskedelmi rézsúlyokat, hordó ajtózárat és mindennemű rézcsapokat. (3—1)

Külön osztály! — Érczmű és szobor öntöde.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáival szemben.

Hordó eladási hirdetemény.

A Gróf Degenfeld József és Dr. Balkányi Miklós tulajdonát képező „Erzsébet” szőlőtelepen épített, beton üveg pince elkészülvén, az egész kitűnő állapotban levő hordó készlet, mely mintegy 200 darab 6—7 hectoliteres hordókból áll jutányosan eladó.

Bővebb felvilágosítást a helyszínen ad (3—2.)

Kiss Imre
vinczellér.

Előnyös kis bérlet.

Csapó-utca végén, a huszár kasszárnya mellett tiz katasztrális holdnál nagyobb — tanyával, jó vizű kúttal ellátott terület bérbeadó. Kertészetre igen alkalmas. Felvilágosítást ad Fejér Ferencz ügyvéd Piacz-u. városi bérház.

7881—1902 tkv.

Árverési hirdetemény kivonat.

A debr. kir. tszék mint tkvi hatóság részéről közhirétetik, hogy Hajdu Sándor végrehajthatónak k. Nagy Gábor és neje eleni végrehajthatási ügyében a debr. kir. tszék a debreczeni kir. bíróság területén levő a b.-ujvárosi 200 sz. tkvben A + 201 hrsza. felvett 1095 névsorsz. házastelekre 1239 korban, a b.-ujvárosi 200 sz. tkvben A + 2 hrsza. bejegyzett 4/6512 rész legelő jutalékára 396 korban megállapított kikiáltási árban a végrehajthatási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül 1902. szept. hó 20-ik napjának d. e. 9 órájára Balmaz Ujváros községéhez kitézetett.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitétt ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron aul is elfog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismerényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál és Balmaz-Ujváros község előjáróságánál tekinthetők meg.

Kelt a debr. kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902. jun. hó 21. napján.

Hegedüs kir. tszéki bíró.

Hajdu-Böszörményben a főtéren több üzlethelyiség, fűszer, fodrász, órás stb. üzleteknek igen alkalmas, azonnal kiadó.

Értekezhetni Kövér és Társa czégnél H.-Böszörményben.